

ARTS ESCÈNIQUES

Monòlegs, la croada de les paraules dels solitaris

Tres obres amb un sol actor reivindiquen l'essencialitat

Anàlisi

JUAN CARLOS OLIVARES

Si menys és més, la perfecció en teatre hauria de ser un text defensat per un únic intèrpret. El monòleg: gènere a reivindicar encara que s'hagi pervertit pel seu flanc còmic. Pep Tosar l'ha convertit en el seu senyal d'identitat des de l'imperible *Sa història des senyor Sommer*. Però en aquesta essencialitat no està sol. Encara que sense la persistència artística del mallorquí, que ha recuperat el text de Süskind pel seu comiat forçat del Círcol Maldà, de tant en tant els millors, els inconscients o els desesperats es repton a si mateixos.

L'encantador de serps

Aquesta vegada el col·lectiu mexicana Lagartijas Tiradas al Sol és només Gabino Rodríguez. Es basta i necessita per desenvolupar davant el públic de Temporada Alta un projecte d'investigació titulat *Montserrat*: la recuperació de la mare perduda fa més de vint anys. Mentre parla és gairebé impossible que la ficció s'instal·li com a dubte. El seu viatge autobiogràfic per estroncar les ferides causades per la mare absent és un perfecte exercici de teatre-do-

cument. Massa perfecte en la seva concatenació de fets i revelacions. Una expedició en pro de la veritat guionitzada fins al final. Mentre dura l'efecte de l'encantament del discurs, la realitat s'adapta a la lògica de l'actor. Quan es trenca el cordó del relat i l'espectador rebobina el documental, es desvela l'autèntica grandesa d'aquest espectacle: la seva falsedat de pel·lícula. A partir d'aquí és l'espectador qui ha de decidir fins on arriba la veritat i on la mentida, i en aquest exercici de construcció pot deixar-hi hores de replantejaments fascinants.

El saurí de la memòria

Les cultures primitives concedeixen a la paraula propietats guaridores. Són cultures orals, on l'essencial es transmet de generació en generació només a través de la memòria atresorada en la paraula i la seva capacitat d'explicar el món conegut i el desconegut. *Acorar* de Toni Gomila actualitza aquest poder ancestral del relat que gairebé només amb el seu so aferrat a la terra invoca una manera de ser mil·lenària.

La matança del porc és el ritual que li serveix per compondre una simfonia d'especificitat lingüística que –sense obviar la ironia i l'auto-crítica– s'erigeix en una sòlida defensa de les arrels, precisament en una illa convertida en sinònim d'alteritat econòmica. Gomila, com un saurí de *lo nostro*, es mou entre l'avarícia del paradís parcel·lat per descobrir corrents subterranis de la interioritat mallorquina que roma-

Noctàmbul
Òscar Muñoz s'enfronta al grup, als imprevistos i als espontanis del Raval

Ancestral
'Acorar' és una simfonia lingüística, una sòlida defensa de les arrels

nen sense contaminar, encara que *els altres* s'entestin a desnaturalitzar-les. L'espectacle torna a estar en cartell a La Seca.

L'animal ferit

Un crit deté el grup que avança pel carrer cap a una destinació semi-desconeguda. Un crit sense rostre, inesperat, encara que no sorprenent. Havien anat al Teatre Romea precisament per deixar-se sorprendre per una versió *diferent* de *La nit just abans dels boscos* de Koltès. Alguns fins i tot venien per sorprendre's pel fet que aquest monòleg tingués un autor reconegut i reverenciats. És la veu d'Òscar Muñoz, enfrontat al grup, als imprevistos i als espontanis que es creuen al Raval amb la mirada febril d'animal ferit que caracteritza els personatges que l'autor francès aparca en els límits de la civilització. La penombra on s'acumulen les deixalles de la societat.

La proposta de Roberto Romei allunya el text del seu misteri per ancorar-lo a la realitat del carrer de la Junta del Comerç. Aquest rostre anònim tractat com un de tants dels que han fet seu el barri –només cal aturar-se i esperar–. T'interpel·la sense l'ambigüitat d'un desig sense pronunciar, que és la clau del text. Un desig substituït, això sí, per la urgència d'un individu que necessita connectar-se a un món que l'estrangeritza per dies. L'energia de la desesperació, que Muñoz projecta a centímetres de l'altre, de tu.

I són més, per voluntat o necessitat. Avui mateix Pere Arquillué torna a presentar a Salt el seu magnífic *Primer amor* de Beckett i fa dues setmanes Jordi Oriol reformulava amb música seva reconeguda *La caiguda d'H (Amlet)* al Born. Un exèrcit d'homes solitaris entre els quals hi ha prestidigitadors, predicadors àcrates, santons sense fe i venedors de bíblies sense autor. La paraula és la seva arma i el seu ungüent. —

Pep Garcia-Pascual interpreta un guru dels negocis. ROSER BLANCH

La conferència 'Pep Talk' aterra al festival Lola d'Esparreguera

LAURA SERRA

BARCELONA. Després d'estrenar l'espectacle a Dublín i Nova York, *Pep Talk* arribarà a Catalunya. El festival Lola d'Esparreguera n'acull la primera funció en versió original i sobretitulada (dimarts a les 21 h al Patronal Parroquial). L'espectacle pren el format d'un fals curs de *coaching* per a empresaris en què l'exentrenador del Barça dona les seves receptes per triomfar. Sona *Gladiator* i desgrana la filosofia *ben d'hora, ben d'hora*: la cultura de l'esforç, les ganes de construir, el tarannà català. Pep Garcia-Pascual és l'impulsor i protagonista d'aquest monòleg de ficció en clau d'humor –escrit per Alberto Ramos i dirigit per Iban Beltran– que juga amb un personatge real i la seva llegenda.

L'equip espera poder representar *Pep Talk* a Barcelona o en gira per Catalunya, en català i anglès, i l'aterratge a Esparreguera és el primer pas: "El Lola aposta pel teatre de petit format, per companyies no gaire conegudes i projectes que estan començant", destaca Garcia-Pascual. En la programació que presenta el festival del Baix Llobregat els artistes utilitzen "l'humor, no com a temàtica, sinó com a recurs", explica la directora Carme Paltor.

El Lola –festival d'arts escèniques amb seu a Esparreguera des del 2003, que enguany programarà al Bruc, a Martorell i a Sant Andreu de la Barca– ha començat aquest cap de setmana amb l'espectacle poètic *Absentia* de Quimet Pla i Núria Solina, i la contestatària *Si no ens paguen, no paguem!* de Teatre de l'Enjòlit i la Conquesta del Pol Sud. S'hi podran veure estrenes com *Només un anunci* d'Alberto Ramos i Carles Mallol; Quimet Pla dirigit per Albert Mestres a *Helena* de Iannis Ritsos, i *Tardor barcelonina* de Fèlix Pons sobre Francesc Pujols. Hi haurà concerts de Pau Vallvé i Les Sueques, i en dansa hi actuaran Les Filles Föllén i Sònia Gómez farà un taller de dansa intergeneracional. —

PREDICADORS
A l'esquerra, Òscar Muñoz, intèrpret de *La nit just abans dels boscos*. A la dreta, Toni Gomila, magistral a *Acorar*.

LYDIA CAZORLA / FRANCESC MESEGUER